

ÖNLİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİLİK DÜZEYLERİNİ BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA¹

Hatice Necla KELEŞ²
Tuğba KIRAL ÖZKAN³
Mustafa DOĞANER⁴
Ali Ender ALTUNOĞLU⁵

ÖZ

Yalnızca bir ekonomik değer değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir fenomen olan girişimcilik olgusu ülkelerin ekonomik gelişme ve kalkınmalarında son derece önemli bir yere sahiptir. Girişimci kişiliğin oluşmasında bireyin genetik özelliklerinin yanı sıra aile, eğitim, gelir düzeyi ve iş deneyimi gibi çevresel unsurların etkisi bulunmaktadır. Bu çalışma, önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin belirlenmesi ve çevresel unsurlara göre farklılık gösterip göstermediğini inceleme amacını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Girişim, Girişimcilik Düzeyi

JEL Sınıflandırması: M10, L26

A RESEARCH ON DETERMINING THE LEVELS OF ENTREPRENEURSHIP OF STUDENTS WITH AN ASSOCIATE'S DEGREE

ABSTRACT

The concept of entrepreneurship not only has an economical value, but also it has a vital role in the economic development and recovery of the countries as a social and cultural phenomenon. demands accordingly. Environmental factors such as family, level of income and business experience affect the entrepreneurial personality in addition to the genetic features of the individual. This study examined the specification of the entrepreneurial levels of the undergraduate students and whether these levels differ in parallel with the environmental factors.

Keywords: Enterprise, Level of Entrepreneurship

JEL Classification: M10, L26

---

¹Bu makale 25-27 Mayıs 2011 tarihleri arasında Aydın Üniversitesi tarafından Aydın'da düzenlenen 2.Uluslararası 6.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumunda sunulan bildirinin genişletilmiş biçimidir.

²Yrd.Doç.Dr., Bahçeşehir Üniversitesi M.Y.O., necla.keles@bahcesehir.edu.tr

³Öğr.Gör., Bahçeşehir Üniversitesi, M.Y.O., tugba.kiral@bahcesehir.edu.tr

⁴Yrd.Doç.Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İ.İ.B.F, mdoganer@adu.edu.tr

⁵Yrd.Doç.Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli İ.İ.B.F, aealtunoglu@yahoo.com

1. Giriş

Küreselleşen bir dünyada varolan günümüz işletmelerinin yaşamlarını sürdürebilmeleri, büyük bir hızla ilerleyen teknolojiye ve acımasızca hüküm süren rekabet koşullarına uyum gösterebilmeleri ve ekonomik kalkınma dereceleri ile yakından ilgilidir. İşletmelerin ekonomik kalkınma sürecinin en önemli unsurlarından birisi olarak “girişimcilik” olgusu kabul edilmektedir.

Girişimcilik, sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş ile birlikte daha büyük bir önem kazanmıştır. Yapılan araştırmalar dünya ekonomisinin % 65’ini temsil eden G-7 ülkelerinde yani, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, İngiltere ve Amerika’da girişimcilik düzeyi ve yıllık ekonomik büyüme arasında güçlü bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Salvatore, 2005: 63). Küresel açıdan bakıldığında, girişimciler tarafından gerçekleştirilen yenilik faaliyetleri ve artan rekabetin bir ülkenin ekonomik büyümesi açısından son derece önem teşkil etmekte olduğu bilinmektedir (Wennekers ve Thurik, 1999: 42, Robbins ve Coulter, 2002: 103).

Hem iş hayatını hem de toplumun yapısını harekete geçiren ve değiştiren girişimciler, toplumun ihtiyaçlarını belirleyip, bunu yatırıma dönüştürmekte, yatırımlar ise istihdam ve gelir düzeyini artırarak toplumun refah düzeyinin yükselmesine olanak sağlamaktadırlar.

2. Girişimciliğin Tanımı

Girişimciliğe ilişkin yapılacak tanımın, sınırlanmış sosyal bir meslek grubuna ait olarak değil, yüklendiği veya yerine getirdiği işleve göre yapılması uygun olacaktır. Ekonomi bağlamında ilk kez 18.yüzyılda Fransız ekonomist Richard Cantillon tarafından kullanılan girişimci kavramına ilişkin literatürde çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Cantillon tarafından “henüz belirlenmiş bir bedelle satmak üzere üretim girdilerini ve hizmetlerini bugünden satın alan başka bir deyişle garantisiz olmayan riski üstlenen kişi” olarak tanımlanmıştır (Yaghoubi ve Ahmadi 2010: 89). Latince’de “intare” kökünden gelen girişimci kavramı, İngilizce’de enter (giriş) ve pre (ilk) kelime köklerinden gelmekte ve *entrepreneur* yani ilk girişen, başlayan anlamı taşımaktadır (Korkmaz, 2000:163-166). Zamanla değişen ve gelişen girişimci kavramı daha çok risk alma, yenilikleri yakalama, fırsatları değerlendirme ve bunların tamamını hayata geçirme süreci olarak ifade edilmiştir.

Halk arasında “bir işi yapmak için harekete geçmek, kalkışmak, başlamak” girişim olarak tabir edilirken, bu durum içinde yer alan girişken kişi ise “girişimci” anlamına gelmektedir (Aytaç, 2007:107).

I.Krizner (1982), girişimcilik ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi, pazar fırsatlarını belirleme ve faydalanma için iyi bir gösterge, W.J.Baumol (1989) ise büyüme ve verimliliğin en önemli unsuru olarak ifade etmiştir. Girişimci ile ilgili tanımların ortak noktası, girişimcinin başkalarının baktığı ama göremediği fırsatları görüp, onları birer iş fikrine dönüştürebilmesi ve bir de risk almaya olan yatkınlığı-

dır (Akat vd., 1997: 13). Girişimciye atfedilen “yenilikçi” nitelemesi, piyasaya yeni ürünlerin sunulması, yeni bir üretim tekniğinden yararlanma, yeni pazarlar elde etme, yeni hammadde ya da yarı mamül madde kaynağının bulunması ve yeni bir organizasyon biçiminin gerçekleştirilmesi hususlarını kapsamaktadır (Gerber, 1996: 47).

3. Girişimciliği Belirleyen Faktörler

Girişimcilik; çağımızın ekonomik ve sosyal açıdan önemli güçlerindedir. Bu denli önemli bir güç haline gelmiş olması girişimci faaliyetlere olan ilginin artmasından kaynaklanmaktadır. Girişimci faaliyetlere olan ilginin artması ise iş alanları ve teknolojiadaki gelişme dalgalarının sürekli bir şekilde dünyayı dönüşüm üzerine şekillendirmesinin bir göstergesi olmaktadır. Dünyadaki bu dönüşümün doğru olarak algılanabilmesi ise girişimciliğin ve girişimcilik ile ilgili dinamiklerin tam olarak anlaşılmasına bağlıdır (Kapu, 2001: 38). Konu ile ilgili olarak literatürde mevcut çalışmalar incelendiğinde girişimciliğe ilişkin olarak başlıca üç yaklaşımın bulunduğu görülmektedir.

3.1. Bireysel Yaklaşım

Girişimcilik, 1950’lerden bu yana kişilik özellikleri ile ilgilenen psikologların dikkatlerini çeken konular arasında üst sıralarda yer almıştır. Bu yönde yapılan çalışmalar girişimci insanları diğerlerinden ayıran özellikler üzerinde yoğunlaşarak, başarılı girişimcilerin birtakım ortak özellikleri olabileceği düşüncesine dayanmaktadır (Yaghoobi vd., 2010: 516). Girişimcileri diğerlerinden ayıran ve onlara itici güç kazandıran özellik, tutum ve değerleri olduğu varsayımına dayanan yaklaşım özellikler teorisi olarak adlandırılmaktadır (Mueler ve Thomas, 2000: 55). Özellikler teorisi kimlerin, neden girişimci olduğu sorularını yanıtlayarak, başarılı ve başarısız girişimcilerin özelliklerinin neler olduğunu belirleme amacını taşımaktadır (Bygrave ve Hofer, 1991: 16; Littunen, 2000: 298).

Özellikler teorisinde ifade edilen girişimcilik özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır (Teoh ve Foo, 1997: 70 ; Hansemark, 1998: 31):

- Başarı ihtiyacı: Başarı ve mükemmelliğe ulaşmak için kişiyi mücadelecilik olmaya iten güçtür.
- Kontrol odağı: Kişinin yaşamındaki olayları kontrol edip edemeyeceğine yönelik geliştirilmiş beklentileriyle ilgili bir kişilik değişkenidir.
- Risk alma eğilimi: Kişinin riskli durumlarla karşı karşıya kaldığında riski göze almak yönünde davranış gösterme eğilimidir.
- Belirsizliğe tolerans: Kişinin belirsiz durumlara olumlu tepki verebilme yeteneğidir.

- Yenilikçi olma: Yeni ürünler, yeni metotlar yaratma, yeni pazarlara girme, yeni bir organizasyon yapısı kurma ve tüm bunlara yönelik bir irade ortaya koymayı içeren eğilimdir.

- Kendine güven: Kişinin kendi hakkında sahip olduğu olumlu düşüncedir.

Belli bir döneme kadar, girişimcilik teorisinde baskın olan eğilimin, girişimci bireyin kişilik özellikleri olduğu görülmektedir. Ancak kişisel özellikler çoğunlukla bireyin karar almasını etkileyen sosyal faktörlerin rolünü eksik bırakmaktadır (Thornton, 1999: 109). Bu görüşe paralel olarak literatürde kişilik özelliklerinin girişimciliği açıklamakta yetersiz kalabileceğine değinen çalışma sayısı artış göstermektedir (Cheng vd., 2009: 332). William B. Gartner tarafından 1988 yılında "Girişimci kimdir? Yanlış bir soru mu?" ismiyle yayınlanan çalışmada, yeni bir etkinliği yaratacak davranışın girişimci bir kişilik yapısı gerektirmediğine değinilmekte olup, girişimciliği belirleyen unsurların kişilik özelliklerinden daha çok sosyal sınıf, ailenin ekonomik geçmişi, iş deneyimi, eğitim ve diğer çevresel sosyo-kültürel unsurlar olduğu ifade edilmektedir (Gartner, 1988: 15).

Girişimciliğe etki eden faktörlere ilişkin araştırmaları bulunan Hisrich ve Peters (2001: 62)' e göre bu faktörler şu şekilde sıralanmaktadır:

Aile: Çocuğun karakteri ve davranışı üzerinde birinci elden belirleyici bir etken olan aile, kendi değer, tutku ve heyecanlarını doğal olarak çocuğa yansıtır. Çocuğun, aile içinde tanık olduğu yaşantı örnekleri, onun bilinçaltında derin izler bırakmakta ve iktisadi ve sosyal beceriler kazanmasında etkili olmaktadır (Kağıtçıbaşı, 2000: 84). Örneğin; girişimci ailelerden gelen bireylerin sıklıkla benzer bir iş kurma ya da aile işlerini büyütme yönelik tutumları dikkat çekmektedir. Benzer şekilde, memur ya da işçi ailelere sahip bireylerin de genellikle içlerinde buldukları koşullara paralel meslek/iş edinmeye yöneldikleri gözlenmektedir (Bridge, 1998: 135). Konu ile ilgili olarak Türkiye'de yapılan araştırmaların sonuçları girişimcilerin büyük bir kısmının babasının tüccar ya da iş adamı olması, düşüncesi desteklemektedir (Esen ve Çonkar, 1999: 38). Aile ortamının girişimciliğe pozitif destek vermesi, girişimci sayısının artmasında etkili olduğu söylenebilir (Hisrich ve Peters, 2001: 62).

Eğitim: Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler, toplumların yapısını değiştirirken, bunun bir parçası olan girişimcinin ve girişimciliğin ekonomik değerini ve toplumdaki önemini de artırmıştır. Bunun bir yansıması olarak bireye ve bireysel yeteneğe dayalı girişimcilik ön plana çıkmış ve insanın entelektüel üretkenlik yeteneği önem kazanmıştır. Birçok gelişmiş ülkede yüksek öğrenim görmüş gençlere eğitime hazır girişimciler olarak bakılmakta ve eğitilmiş gençlerin girişimcilik açısından birtakım avantajlara sahip olduğu vurgulanmaktadır (Arslan, 2002: 3). Girişimcilerin yetişmesinde bir diğer önemli unsurun eğitim kurumları olduğu anlaşılmaktadır. Konuya yönelik yapılan çalışmaların sonuçları, eğitim sürecinde, sürekli değişen ve geçerliliğini kısa zamanda kaybeden bilgileri öğretmek yerine, bilinme-

yenlerin keşfine yönelen eğitim kurumlarında yetişen bireylerin daha girişimci olduklarını göstermektedir (Saeki, 2001: 26).

Kişisel Değerler: Girişimci ile etkili yönetici kavramları arasındaki ilişkiyi esas alan çalışmalardır. Başarılı olan girişimcilerin daha çok kazanmaya odaklandıkları görüşü kabul edilmektedir.

Yaş: Girişimcilik kariyeri için 20'li yaşların uygun olduğu kabul edilmektedir.

İş deneyimi: Bireyin finans, pazarlama, ürün geliştirme alanlarında deneyimli olması girişimcilikte önem taşımaktadır.

3.2. Çevresel Yaklaşım

Girişimciliğe etki eden faktörleri ele alan bir diğer yaklaşıma göre; girişimciliğin temelinde bireysel özelliklerin yanı sıra kültürel, sosyal, ekonomik ve teknolojik koşullardan önemli ölçüde etkilenmektedir (Yaghoubi vd., 2010: 515).

3.3. Firma Yaklaşımı

Girişimciliğin belirleyicilerini açıklamaya yönelik olan bu yaklaşım işletmede mevcut faaliyetlere odaklanmaktadır. Bu yaklaşıma göre birey bir girişimi yalnızca başlatmakla kalmaz aynı zamanda büyütür ve geliştirir. Bu nedenle girişimci olabilmek için yönetsel özelliklere sahip olmak gereklidir (Naktiyok, 2004: 25).

4. Çalışmanın Amacı

Çalışma önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirleyerek, girişimcilik düzeylerinin ailenin işi, eğitim alınan üniversite türü ve iş deneyimine göre farklılık gösterip göstermediğini belirleyerek alan yazına katkı sağlama amacını taşımaktadır.

Buradan hareketle aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

H₁: Ailesine ait bir işletme olan önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri olmayanlara göre farklılık göstermektedir.

H₂: Vakıf üniversitesinde eğitim gören önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri kamu üniversitesinde eğitim gören öğrencilere göre farklılık göstermektedir.

H₃: İş deneyimi bulunan önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri bulunmayanlara göre farklılık göstermektedir.

5. Yöntem

Araştırmada veri toplama aracı olarak yüz yüze anket yöntemi kullanılmıştır. Anket Bahçeşehir Üniversitesi Meslek Yüksekokulu ve Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanmıştır. Rasgele yöntemle se-

çilen 500 öğrenciye uygulanan anketten, analize uygun 468 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeylerini ölçmek için “Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği” (Yılmaz ve Sünbül, 2009) kullanılmıştır. Anket 5’li Likert ile ölçeklendirilmiş 36 ifadeden oluşmaktadır. Ankete demografik nitelikteki değişkenler de ilave edilerek soru formu oluşturulmuştur.

Oluşturulan soru formununun 36 maddelik bölümü 50 katılımcı ile ön teste tabi tutulmuştur. Ön test sonuçlarına göre 36 maddelik ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,89 bulunmuştur (Cronbach’s Alpha=0,89). Güvenilirlik katsayısının 0,80-1,00 arasında olması ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir (Alpar, 2010: 350). Ölçeğin güvenilirlik katsayısının 0,89 olması yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

6. Bulgular ve Yorumlar

Toplanan verilerin öncelikle tanımlayıcı istatistikleri raporlanmış ve araştırma sorularının yanıtları incelenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; %56,2’si kadın, %43,8’i erkek olup yaş ortalamaları 20,66’dır. Ailesine ait bir işletmesi olan öğrencilerin oranı %58,8, olmayanların ise %41,2 dir. 468 öğrencinin 233 tanesi vakıf üniversitesinde, 235 tanesi ise kamu üniversitesinde eğitim görmektedir. Girişimcilik düzeyine ilişkin tanımlayıcı istatistikler ise; aritmetik ortalama 128,19, standart sapma ise 42,986’dır. Bu serinin medyanı 144 olup, serinin en küçük ve en büyük değeri sırasıyla 39 ve 180’dır.

Araştırmanın hipotezlerini test etmede uygulanacak analizin seçiminde; verilerin normal dağılıma uygunluğu, mevcut grup sayısı ve grupların birbiri ile ilişkisi incelenmiştir.

İstatistik çalışmalarında en yaygın kullanılan dağılım normal dağılımdır. Normal dağılım simetriktir. Veri setinin normal dağılım gösterip göstermediği basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) ölçüleri ile gözlemlenebilir. Tam simetri olması durumunda çarpıklık ve basıklık katsayısı sıfır olacaktır (Kalaycı vd., 2008: 53). Girişimcilik düzeyine ilişkin veri setinin, çarpıklık katsayısı -0,614 ve basıklık katsayısı -1,064’tür.

Veri setinin normallik testleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro Wilk testlerine bakılarak anlaşılmaktadır. Gözlem sayısı 29’dan az olduğunda Shapiro Wilks, fazla olduğunda ise Kolmogorov-Smirnov (Lilliefors) testi kullanılmaktadır (Kalaycı vd., 2008. 13). Veri sayısı 468 olduğundan Kolmogorov-Smirnov (Lilliefors) testi sonucu incelenmiş olup, girişimcilik düzeyi verilerinin anlamlılık değeri 0,000 olarak elde edilmiştir. Bu değer 0,05’ten küçük olması nedeniyle verilerin normal dağılıma uygunluk göstermediği söylenebilir. Değerler Tablo 1 de görülmektedir.

Tablo1: Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	.d	P	Statistic	.d	P
Girişimcilik Düzeyi	0,146	68	,000	0,88	68	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Normal dağılım göstermeyen verileri normal dağılım gösterecek şekilde dönüştürmek için karekök ve logaritmik dönüşüm denenmiş ve dönüşümler sonucunda da normal dağılım elde edilmediği gözlenmiştir.

Hipotezlerde bağımsız iki grup olduğu (ailesine ait bir işletme var/yok, eğitim görülen üniversite türü vakıf/kamu, iş deneyimi var/yok) ve veri seti normal dağılıma uygunluk göstermediği için, parametrik olmayan hipotez testlerinden, iki bağımsız örneklemeden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eden Mann-Whitney U testi (Büyüköztürk, 2005: 101) uygulanmıştır.

Mann-Whitney U testi sonucu elde edilen z değeri -13,596 ve anlamlılık değeri (p değeri) 0,000'dır. Anlamlılık değerinin 0,05'ten küçük olması ailelerine ait bir işletme bulunan önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin bulunmayanlara göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık olduğunu göstermektedir. Değerler Tablo2 de görülmektedir. Bu sonuca göre araştırmanın birinci hipotezi kabul edilmektedir. Sıra ortalaması (mean rank) değerleri incelendiğinde ise ailelerine ait bir işletme bulunan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin, bulunmayanlara göre göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Girişimcilik Düzeylerinin Ailesine Ait İşletme Var Olup Olmamasına Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	N	Me	Sıra Ort.	U	Z	p
Var	75	158,00	305,70	6953,0	-13,596	0,000
Yok	193	94,41	133,05			

Ailelerine ait bir işletme bulunan öğrencilerde, girişimcilik düzeyi puanlarının medyan değerinin 158,00 olduğu, ailelerine ait işletmesi bulunmayanlarda ise medyanın 94,41 olduğu gözlenmiştir. Yılmaz ve Sünbül'ün kriterlerine göre girişimcilik düzeyi puanları değerlendirildiğinde ailelerine ait işletme bulunan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin "çok yüksek", bulunmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ise "orta düzeyde" olduğu gözlenmiştir.

Araştırmanın ikinci hipotezi önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin eğitim gördükleri üniversitenin türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin değer-

lendirilmesini gerektirmektedir. Mann-Whitney U testi sonucu z değeri -14,727, anlamlılık değeri (p değeri) ise 0,000'dır. Bu değer 0,05'ten küçük olması vakıf ve kamu üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu göstermektedir. Araştırmanın ikinci hipotezi kabul edilmektedir. Sıra ortalaması (mean rank) değerleri incelendiğinde vakıf üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin kamu üniversitesinde eğitim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Değerler Tablo 3 te görülmektedir.

Tablo 3: Girişimcilik Düzeylerinin Eğitim Gördükleri Üniversite Türüne Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	N	Me	Sıra Ort.	U	Z	p
Vakıf	233	162	326,95	5835,5	-14,727	0,000
Kamu	235	89	142,83			

Vakıf üniversitesinde eğitim gören önlisans öğrencilerinin, girişimcilik düzeyi puanlarının medyan değerinin 162 olduğu gözlenmiştir. Bu değer öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek” olduğunu göstermektedir. Kamu üniversitesinde eğitim gören öğrencilerine ait girişimcilik düzeyi medyan değerinin ise 89 olduğu gözlenmiştir. Bu değer öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “düşük” olduğunu göstermektedir.

Üçüncü hipotez için yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları z değeri -5,741 ve anlamlılık değeri 0,000'dır. Anlamlılık değerinin 0,05'ten küçük olması önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin, iş deneyimine sahip olanlarla olmayanlar arasında farklılık bulunduğunu göstermektedir. Araştırmanın üçüncü hipotezi kabul edilmektedir. Sıra ortalaması (mean rank) değerleri incelendiğinde ise iş deneyimine sahip olmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin iş deneyimine sahip olanlara göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Değerler Tablo 4 te görülmektedir.

Tablo 4: Girişimcilik Düzeylerinin İş Deneyimine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	N	Me	Sıra Ort.	U	Z	p
Var	252	130	201,28	18843,5	-5,741	0,000
Yok	216	153	273,26			

İş deneyimine sahip olan önlisans öğrencilerinin, girişimcilik düzeyi puanlarının medyan değerinin 130 olduğu, iş tecrübesine sahip olmayan öğrencilerin ise, medyan değerinin 153 olduğu gözlenmiştir. Bu değerler iş deneyimine olmayan öğ-

rencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek” olduğunu, iş deneyimine olan öğrencilerin ise “yüksek” girişimcilik düzeyine sahip olduklarını göstermektedir.

7. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada Bahçeşehir Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinde ailenin bir işletmesinin bulunup bulunmaması, öğrencilerin eğitim aldıkları üniversite türü ve iş deneyimi değişkenlerinin araştırılması amaçlanmıştır.

Uygulanan Mann Whitney U testi sonuçları önlisans öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinde ailelerine ait bir işletme bulunması, eğitim alınan üniversitenin türü ve iş deneyimlerine göre anlamlı farklılık bulunduğunu göstermiştir.

Araştırma sonuçları; ailelerine ait işletmeleri bulunan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, ailelerine ait işletmeleri bulunmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ise “orta” düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu sonuç TÜSİAD (1987)’in vurguladığı, ailede girişimci bir kişinin varlığının bireyin de girişimci olması yolunda etkili olacağı görüşünü destekler niteliktedir. Araştırmada önlisans öğrencilerin girişimcilik düzeylerine ilişkin incelenen değişkenlerden bir diğeri, eğitim görülen üniversitenin türüdür.

Araştırma sonuçlarına göre vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin “çok yüksek”, kamu üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik düzeyinin ise “düşük” düzeyde olduğu belirlenmiştir. İş deneyimi değişkeni incelendiğinde ise, iş deneyimine sahip olan öğrencilerin girişimcilik seviyesinin “yüksek”, iş deneyimine sahip olmayan öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin ise “çok yüksek” düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Çalışmanın genel sonuçları, öğrencilerin girişimcilik düzeylerinde, girişimciliği belirleyen unsurların sosyal sınıf, ailenin ekonomik geçmişi, iş deneyimi, eğitim ve diğer çevresel sosyo-kültürel unsurlar olduğu düşüncesini destekler niteliktedir.

Kaynaklar

AÇIKGÖZ, Ruhi (1990), Müteşebbisliğin Oluşumunda Sosyo-Kültürel Faktörler, Ankara: DPT Yayınları.

AKAT, İlker, Gönül BUDAK ve Gülay BUDAK (1997), İşletme Yönetimi, İzmir: Barış Yayınları.

ALPAR, Reha (2010), Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik, Ankara: Detay Yayıncılık.

ARSLAN, Kahraman (2002), “Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri”, Doğu Üniversitesi Dergisi, 6, 1-11.

AYTAÇ, Ömer ve Süleyman İLHAN (2007), "Girişimcilik ve Girişimci Kültür: Sosyolojik Bir Perspektif", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18, 101-120.

BAUMOL, William J. (1989), Productivity and American Leadership, New York, NY: Batey Blackman and E.N. Wolff.

BRIDGE, Simon (1998), Understanding Enterprise, Entrepreneurship and Small Business, London: Macmillian Business.

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener (2005), Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı, Ankara: Pegem Yayıncılık.

BYGRAVE, William, D. ve Charles W. HOFER (1991), "Theorizing About Entrepreneurship", Entrepreneurship: Theory and Practice, 16(2), 13-22.

CHENG, Shaoming, STOUGH, R. ve Randal JACKSON (2009), "Measuring and building high quality entrepreneurship: A research prospectus, Innovation", The European Journal of Social Science Research, 22, 329-340.

ESEN, Adem ve Kemalettin ÇONKAR (1999), Orta Anadolu Girişimcilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri, İşletmecilik Anlayışları ve Beklentileri Araştırması. Konya: Konya Ticaret Odası Yayın No:18.

GARTNER, William B. (1988), "Who is an entrepreneur? Is the wrong question?" American Journal of Small Business, 12 (4), 11-32.

GERBER, Michael E. (2009), Girişimcilik Tutkusu (Tayfur Keskin, Çev.), İstanbul: Sistem Yayıncılık.

HANSEMARK, Ove (1998), "The Effects of an Entrepreneurship Programme on Need for Achievement and Locus of Control of Reinforcement", International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research, 4 (1), 28-50.

HISRICH, Robert ve Michael PETERS (2001), Entrepreneurship, New York, NY: Mc Graw Hill.

KALAYCI, Şeref (2008), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

KAĞITÇIBAŞI, Çiğdem. (2000), Kültürel Psikoloji-Kültür Bağlamında İnsan ve Aile. İstanbul: Evrim Yayınları.

KAPU, Hüsnü (2001), Orta ve Güneydoğu Anadolu'da Yaşayan Girişimci/Yöneticilerin Yaşam ve Girişimcilik Değerleri. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayımlanmamış Doktora Tezi.

KIRZNER, Israel (1982), Uncertainty, Discovery and Human Actions: A Study of the Entrepreneurial Profile in the Missiam System. In I. Kirzner (Ed.), Method, Process and Austrian Economics. Mass: Lexington Books.

KORKMAZ, Sezer (2000), "Girişimcilik ve Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma", Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi, 18(1), 163-169.

LITTUNEN, Hannu (2000), "Entrepreneurship and the characteristic of the entrepreneurial personality", International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research, 6(6), 295-309.

MUELLER, Stephen ve Anisya THOMAS (2000), "Culture and Entrepreneurial Potential: A Nine Country Study of Locus of Control and Innovativeness", Journal of Business Venturing, 16, 51-75.

NAKTİYOK, Atılhan (2004), İç Girişimcilik, İstanbul: Beta Yayınları.

ROBBINS, Stephen ve Mary COULTER (2002), Management. New York, NY: Prentice Hall International.

SAEKI, Noriko, Xitao FAN ve Lani Van DUSEN (2007), "A Comparative Study of Creative Thinking of American and Japanese College Students", The Journal of Creative Behavior, 35(1), 24-36.

SALVATORE, Dominick (2005), "G 7 Ülkelerinde Yeni Ekonomi ve Büyüme", C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 6(1), 59-69.

SARGUT, Selami (2001), Kültürlerarası Farklılaşma ve Yönetim, Ankara: İmge Kitabevi.

TEOH, Hai Yap ve See Liang FOO (1994), "Moderating effects of tolerance for ambiguity and risk taking propensity on the role conflict-perceived performance relationship: Evidence from Singaporean Entrepreneurs", Journal of Business Venturing, 12, 67- 81.

THOMTON, Patricia H. (1999), "The Sociology of Entrepreneurship", Annual Review of Sociology, 25, 105-130.

TÜSİAD. (1987), Türkiye'de Girişimcilik ile Sorunlar ve Çözümler, İstanbul.

WENNEKERS, Sander ve Roy THURIK (1999), "Linking Entrepreneurship and Economic Growth", Small Business Economics, 13, 27-55.

YAGHOUBI, Nour Mohammad, SALARZEHI, Habibollah, ARAMESH, Hamed ve Hamid AKBARİ (2010), "An Evaluation of Independent Entrepreneurship Obstacles in Industrial SMEs", European Journal of Social Sciences, 15(4), 512-520.

YAGHOUBI, Nour Mohammad ve Faezeh AHMADI (2010), "Factors Affecting the Women Entrepreneurship in Industrial Section", European Journal of Social Sciences, 17(1), 88-95.

YILMAZ, Ercan ve Ali Murat SÜNBL (2009), “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 21, 196-203.